

Folkeparti opfordrer Folketingets partier til under udvalgsarbejdet at overveje og drøfte, om der i det mindste kan samles et flertal for en sådan afventningsperiode.

3. Baggrunden for forslaget

I efteråret 2002 førtes der under det danske formandskab forhandlinger med en række ansøgerlande om disses optagelse som medlemmer af EU. De nuværende medlemslande er som bekendt Østrig, Belgien, Danmark, Tyskland, Grækenland, Finland, Frankrig, Irland, Italien, Luxembourg, Holland, Portugal, Spanien, Sverige og UK.

Topmødet resulterede i, at følgende ansøgerlande opnår optagelse i EU fra den 1. maj 2004: Cypren, Tjekkiet, Estland, Ungarn, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet og Slovenien. Den 4. juni 2003 vedtog Folketinget forslag til lov om optagelse af disse ti lande i EU. Muligvis vil der fra et senere tidspunkt, eventuelt fra 2007, kunne ske optagelse af Bulgarien og Rumænien som medlemslande. Yderligere ønsker Tyrkiet at opnå en aftale om en fremtidig dato for påbegyndelse af forhandlinger om Tyrkiets optagelse.

Det er et grundprincip for ideen om det indre marked i EU, at arbejdskraften skal kunne bevæge sig frit mellem landene. Den frie bevægelighed er en vigtig faktor i forbindelse med udvidelsen, og det er for de nuværende medlemmer af EU derfor meget nødvendigt at være agtpågivende over for, hvilken betydning udvidelsen vil kunne få for arbejdsmarkedet, for sociale velfærdsordninger m.v.

Siden fremsættelsen af forslag til folketingsbeslutning om overgangsordning for Danmark ved EU's udvidelse mod øst (B 56, folketingsåret 2002-03) har en række forhold ændret sig. Et flertal i Folketinget har afvist at indføre overgangsordninger for Danmark ved Østudvidelsen. I stedet har regeringen sammen med en række af Folketingets partier påbegyndt drøftelser om, hvad der kan gøres for at undgå, at personer fra de nye medlemslande rejser til Danmark for at misbruge de generøse danske velfærdsordninger.

Tiltrædelsestraktaten giver de nuværende EU-lande mulighed for at indføre overgangsordninger i op til 7 år efter udvidelsen. Disse ordninger er beskrevet nedenfor i afsnit 4. Herefter er der i afsnit 5 en kort beskrivelse af, hvilke overgangsordninger de andre EU-lande vil indføre eller påtænker at indføre, og i afsnit 6 et referat af den svenske rapport »EU:s utvidning och arbetskraftens rörlighet«. ²⁾ Endvidere er i afsnit 7 rapporten fra den tværministerielle arbejdsgruppe og i afsnit 8 de danske drøftelser om indførelse af diverse sikkerhedsforanstaltninger refereret.

4. Traktatens bestemmelser om overgangsordninger

Tiltrædelsestraktatens bestemmelser om overgangsordninger for arbejdskraftens frie bevægelighed findes formelt i tiltrædelsestraktatens artikel 24, som lyder: »De foranstaltninger, der opregnes i bilag V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII og XIV til denne akt, gælder for de nye medlemsstater på betingelserne i de nævnte bilag.« Artikel 2-14 i bilag V-XIV omhandler overgangsbestemmelser for arbejdskraftens frie bevægelighed.

Nedenstående er uddrag af bilag V til tiltrædelsestraktaten og omhandler Den Tjekkiske Republik. Lignende bestemmelser er i de øvrige bilag anført for de andre lande, der opnår EU-medlemskab den 1. maj 2004.

Art. 2: »Som en undtagelse fra 1-6 i forordning (EØF) nr. 1612/68 anvender de nuværende medlemsstater indtil udløbet af en periode på to år efter tiltrædelsesdatoen nationale foranstaltninger eller foranstaltninger i henhold til bilaterale aftaler til at regulere tjekniske statsborgeres adgang til deres arbejdsmarked. De nuværende medlemsstater kan fortsætte med at anvende sådanne foranstaltninger indtil udløbet af en periode på fem år efter tiltrædelsesdatoen. (...)«

Art. 3: »Rådet gennemfører inden udløbet af en periode på to år efter tiltrædelsesdatoen en undersøgelse af, hvordan overgangsbestemmelserne i punkt 2 fungerer, på grundlag af en rapport fra Kommissionen. Ved afslutningen af undersøgelsen og senest ved udløbet af en periode på to år efter tiltrædelsesdatoen underretter de nuværende medlemsstater Kommissionen om, hvorvidt de agter at fortsætte med at anvende nationale foranstaltninger eller foranstaltninger i henhold til bilaterale aftaler, eller hvorvidt de agter fremover at anvende artikel 1-6 i forordning (EØF) nr. 1612/68. Hvis der ikke gives meddelelse herom, vil artikel 1-6 i forordning (EØF) nr. 1612/68 finde anvendelse.«

Art. 5: »En medlemsstat, der opretholder nationale foranstaltninger eller foranstaltninger i henhold til bilaterale aftaler ved udgangen af den femårige periode i punkt 2, kan, hvis der forekommer eller er risiko for alvorlige forstyrrelser på arbejdsmarkedet, og efter at Kommissionen er blevet underrettet herom, fortsætte med at anvende disse foranstaltninger indtil udløbet af en periode på syv år efter tiltrædelsesdatoen. Hvis der ikke gives meddelelse herom, vil artikel 1-6 i forordning (EØF) nr. 1612/68 finde anvendelse.«

Art. 6: »I perioden på syv år efter tiltrædelsesdatoen skal de medlemsstater, hvor artikel 1-6 i forordning (EØF) nr. 1612/68 i medfør af punkt 3, 4 eller 5 finder anvendelse på tjekniske statsborgere, og som med